

Zarf ve Mazruf

Zarf kıymetini mazruftan alır. Sedefin değeri, içindeki incidendir. Bostan kulübesi bostancının, saray ise padişahın oturması için yapılmıştır. Her ikisi de kıymetini içlerinde oturan zatlardan almaktadırlar.

Hiçbir zarf yoktur ki, bir mazruf için değil de bizzat kendisi için yapılmış bulunsun. Yani bir ev sadece ev olsun diye yapılmaz. İçinde kimsenin oturmadığı bir ev virâne olmaya mahkûmdur.

Evin vazifesi, içinde oturulmak olduğu gibi, evde oturan kimsenin de bir vazifesi olacaktır. Bu kimsenin vazifesi ise, sadece eve hizmet etmek olamaz.

İnsan bedeni de bir zarftır. Mazruf ise ruhtur. Diğer bir cihette kâinat zarftır, insan bedeni ise mazruftur. Bu zarflara sarılı olan insan ruhu, zarflardan daha kıymetli olduğu cihetle onları aşmaya ve onları kendisine hizmetkâr ve kendisini ise efendi olarak halkeden Sultan-ı Sermedî'ye hamd ederek, rızası dairesinde hareket etmeye mecburdur.

Zarf-mazruf mes'elesinin diğer bir vechi de şudur:

Her mahlûk bir zarf ve sedef ise, mazruf ve cevher Allahü Teâlâ'nın isimlerinin ondaki tecellileridir. Bu cihetle dünya çok kıymetlidir ve sevmeye, takdire, tahsine lâyıktır.

İnsanın arza halife oluşunun bir vechi de o Rabbü'l-Âlemîn'in bütün isimlerinin tecellilerine sedef oluşudur.

İşte mes'ele; buna müdrik olabilmek ve bu ulvîlikte yaratılmış olmanın muktezasıyla amel edebilmektir.